

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
RESPUBLIKA O‘RTA TIBBIYOT VA FARMASEVTIKA XODIMLARI
MALAKASINI OSHIRISH VA ULARNI IXTISOSLASHTIRISH MARKAZI**

«KELISHILDI»

Respublika o‘rta tibbiyot va
farmasevtika xodimlari
malakasini oshirish va ularni
ixtisoslashtirish markazi

ijrochi xalqiy xay‘at raisi

Sobir
S. Xakimova

12 dekabr 2025 y.

« TASDIQLAYMAN»

Respublika o‘rta tibbiyot va
farmasevtika xodimlari
malakasini oshirish va ularni
ixtisoslashtirish markazi

direktori

L. X. Musadjanova
L. X. Musadjanova

12 dekabr 2025y.

Bilimlar sohasi: Sog‘liqni saqlash

Operatsion hamshira

(sikli bo‘yicha ixtisoslashtirish guruhlariga uchun)

O‘QUV DASTURI

(216-kredit)

Toshkent – 2025 yil

TUZUVCHILAR:

T.X.Boynazarov	TDTU travmatologiya va ortopediya bo'limi shifokori
U.U.Dostanova	RO'TFXMO va IM o'qituvchisi
N.A. Shoislomova	RO'TFXMO va IM o'qituvchisi

TAQRIZCHILAR:

R.S.Nosirov	TDTU bolalar ko'p tarmoqli klinikasi xirurgiya bo'limi bosh shifokor o'rinbosari
A.K.Ganiyev	TDTU travmatologiya va ortopediya kafedrası dotsenti,t.f.n.

O'quv dasturi Respublika o'rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari malakasini oshirish va ularni ixtisoslashtirish markazining Pedagogik kengashida ko'rib chiqildi va tasdiqlashga tavsiya etildi.

« 9 » 12 2025 y.

bayonnoma № 6

Pedagogik kengash raisi

L.X.Musadjanova

O'quv dasturi direktorlar kengashida ko'rib chiqildi, muhokama qilindi, tasdiqlashga tavsiya etildi.

« 12 » 12 2025 y.

bayonnoma № 5

1. Kirish

O'zbekiston Respublikasida o'rta tibbiyot xodimlarini tayyorlash, ixtisoslashtirish, tibbiyot muassasalarida hamshiralik ishini xalqaro andozalarga mos tarzda tashkil etish borasida zamonaviy tizim yaratilgan. Mazkur o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 6 maydagi "Tibbiyot va farmatsevtika ta'limi va ilm-fani tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ- 4310-son va 2020 yil 7 apreldagi "Tibbiy-sanitariya sohasida kadrlarni tayyorlash va uzluksiz kasbiy rivojlantirishning mutlaqo yangi tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ 4666-sonli qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 19 may 2021 yildagi "O'zbekiston Respublikasida horijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari" PQ-5117 sonli qarori, O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2020 yil 15 iyundagi 160-sonli "Tibbiy-sanitariya va farmatsevtika kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini tashkil etish bo'yicha meyoriy hujjatlarni yanada takomillashtirish to'g'risidagi" buyrug'i O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2024 yil 28 oktabr 333-sonli "O'rta tibbiyot va farmatsevtika xodimlarining malakasini oshirish va qayta tayyorlashga qo'yiladigan Davlat talablari" ijrosini ta'minlash maqsadida ishlab chiqilgan. Dasturda o'quv fanining mazmuni, uni o'zlashtirish shakli va usullari mujassamlashtirilgan. Dastur mazmunida nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar orqali mustahkamlash va chuqur bilimlarni egallash alohida e'tiborga olingan. "Operatsion hamshira" o'quv dasturi yo'nalishining o'quv rejasi asosida tayyorlangan bo'lib, hamshiralarni 216 kredit ixtisoslashtirish uchun mo'ljallangan. Dastur fanlar modullariga ajratilgan bo'lib: kasbiy rivojlanish modulida O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2025 yil 15-avgustdagi "Korrupsiyaga qarshi kurashish bo'yicha xodimlarning bilim va ko'nikmalarini yanada oshirish haqida" 255-sonli buyrug'i ijrosini bajarish maqsadida "Tibbiyot sohasida korrupsiyaning oldini olish" moduli kiritildi. Kasbiy rivojlanish moduli ma'naviy va siyosiy dunyoqarashlarini kengaytirishga qaratilgan yangiliklar, shuningdek, sog'liqni saqlash tizimidagi islohatlar, tibbiyot sohasining ilm-fani va amaliyotining rivojlanishi tendensiyalari va yutuqlari, yangi texnika va texnologiyalari to'g'risida ma'lumotlar kiritilib, tibbiy ta'limda uzluksizligi va uzviyligini, fanlar va bo'limlarni ketma-ketligini ta'minlangan holda tinglovchilarni mustaqil ishlashga va fikrlashga qaratilgan o'quv materiallarini qamrab olgan. Dasturda davolash profilaktika muassasalari xirurgiya bo'limlarida faoliyat olib borishni rejalashtirayotgan o'rta tibbiyot xodimlari lozim bo'lgan yangi bilim va ko'nikmalarni (bilishi mumkin, bilishi lozim, bajara olishi kerak va qaysi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishi lozim) yetarli darajada o'zlashtirishga qaratilgan materiallar taqdim etilgan.

1.1. Maqsad:

O'qish natijasida o'rta tibbiyot xodimlarining mavjud kompetensiyalarini takomillashtirish va kasbiy faoliyat uchun zarur yangi bilim va ko'nikmalarni egallash va kasbiy darajasini oshirish. O'rta tibbiyot xodimlarini bemorlarni operatsiya jarayonida har tomonlama yetuk, yetarli bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishlariga erishish, ular faoliyatini yanada takomillashtirish, malakali tibbiy yordam ko'rsatish samaradorligini ko'tarish, yangi nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar orqali mustahkamlash va chuqur bilimlarni egallashga qaratilgan.

1.2. Vazifalar:

- Umumiy ixtisoslashtirish o'quv jarayonini modulli tibbiy ta'lim tamoyili bo'yicha, zamonaviy, innovatsion, tibbiy dalillarga asoslangan xalqaro ilmiy-amaliy ma'lumotlarga, dastur talablariga mos holda tuzilgan o'quv dasturi bo'yicha tizimli tashkillashtirish va operatsion hamshiralarni uchun kerakli amaliy ko'nikmalarni mustaqil qo'llashga tayyorgarlikni mukammallashtirish;
- sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar va meyoriy hujjatlarni ish faoliyatida qo'llay bilishni o'rgatish;
- tibbiyot sohasidagi yangiliklar va standartlar bilan tanishtirib, ular asosida amaliy ko'nikmalarini yangilash;
- nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar orqali mustahkamlash va chuqur bilimlarni egallash;

- jarrohlik ixtisosdagi statsionarlar (bo'limlar)da shifoxona ichi infeksiyalari yuzaga kelishi va tarqalishining oldini olishni ta'minlaydigan tashkiliy, davolash-profilaktik, sanitariya- gigiyenik, epidemiyaga qarshi va dezinfeksiya qilish tadbirlarini olib borish;
- kechiktirib bo'lmaydigan holatlarda bemor ahvolini baholash, asoratlarni oldini olish chora-tadbirlarini qo'llay olish;
- bemorlar hayotiga xavf soluvchi patologik xolatlar va ularga olib keluvchi xavf omillarida shoshilinch tez tibbiy yordam ko'rsatish bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni mukammaallashtirish.

1.3. Ta'lim oluvchilar toifasi (kontingenti):

O'quv dasturi Respublika davolash profilaktika muassasalari turli yo'nalishlarida faoliyat olib borayotgan, keyinchalik operatsiya blokida ish olib borishni rejalashtirgan, tibbiyot kollejini "Davolash ishi", "Akusherlik ishi" va "Hamshiralik ishi" yo'nalishlari bo'yicha mutaxassisligini *tasdiqlovchi hujjati* bo'lgan o'rta tibbiyot xodimlari uchun mo'ljallangan.

1.4. O'quv dasturni o'zlashtira olish uchun zarur bo'lgan tinglovchi kompetensiyasi:

- Tibbiy etika va deontologiyani amalda qo'llay oladigan, notiqlik san'atining asoslarini amaliyotda qo'llay olishi;
- amaldagi meyoriy hujjatlar bilan ishlash, soha bo'yicha zamonaviy yutuqlardan xabardor bo'lib, uni amalda qo'llay olish qobiliyatiga ega bo'lishi;
- mutaxassislik bilimlarini doimo boyitib borish, yangi axborotlarni o'rganish, yangi ma'lumotlarni izlab topish, ularni qayta ishlash va o'z faoliyatida qo'llay bilishi;
- kasbiy faoliyatni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarni egallash va ularni amalda qo'llay olishi;
- kasbiy faoliyatda subyektlar bilan muloqotga kirisha olish, sog'lom psixologik muhitni yarata olish, turli salbiy psixologik ziddiyatlarni o'z vaqtida anglay olish va bartaraf eta olish;
- kasbiy o'sishga erishish, malaka darajasini oshirib borish, kasbiy faoliyatda o'z ichki imkoniyatlarini namoyon qilish, zamonaviy vosita, texnika va texnologiyalardan foydalana olish;
- kechiktirib bo'lmaydigan holatlarda shifokorgacha birinchi tibbiy yordam ko'rsatish bilim va ko'nikmalariiga ega bo'lishi.

1.5. Dasturning dolzarbligi:

"Operatsion hamshira" yo'nalishi bo'yicha ixtisoslashtirishda hozirgi davr talablariga mos ravishda zamonaviy, malakali sifatli tibbiy xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi. Sog'liqni saqlash sohasida qabul qilingan me'yoriy hujjatlarni (O'zbekiston Respublikasining qonunlari, texnik reglamentlar, xalqaro va milliy standartlar, buyruqlar, tavsiyalar, terminologiya, xalqaro birliklar tizimlari, amaldagi xalqaro tasniflar), shuningdek, sifat va ish faoliyatini baholash uchun hujjatlardan foydalanish imkoniyati va yordamini ko'rsatish, ularning tarkibiy bo'linmalari faoliyatini tahlil qilish, zamonaviy tibbiy-tashkiliy va ijtimoiy-iqtisodiy texnologiyalarning aholiga tibbiy xizmat ko'rsatish va samaradorligini baholash. O'rta tibbiyot xodimlarining zararsizlantirish muolajalariga o'rgatish talab qilinadi. O'quv dasturining dolzarbligi amaliyotga asoslangan va muammolarga yo'naltirilgan yondoshuv asosida amaliy tibbiy yordamning zamonaviy ehtiyojlaridan kelib chiqib, o'quv materiallari va jarayonlar O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash tizimining va mutaxassislikning o'ziga xos kasbiy ehtiyojlariga qaratilgan.

1.6. Dastur hajmi: 216 kredit (kuniga 6 soat, haftada 36 kredit).

1.7. O'qish shakli:

- kunduzgi - o'qish ishdan ajralgan holda
- on/offline, masofaviy /an'anaviy o'qish ishdan ajralgan/ajralmagan holda.

1.8. Mashg'ulotlarni o'tish tartibi:

Mashg'ulotlar "Tibbiy-sanitariya va farmatsevtika kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini tashkil etish to'g'risidagi" O'zR SSV 2020 yil 15 iyundagi № 160-son buyrug'i va markazning ichki tartib-qoidalari asosida rejalashtiriladi va amalga oshiriladi.

Mashg'ulotlar 9⁰⁰ da boshlanib, 13⁴⁰ da tamom bo'ladi. Tushlik - 30 daqiqa.

1.9. O‘qish tugagandan so‘ng beriladigan hujjat: o‘quv kursini to‘liq o‘zlashtirgan va yakuniy attestatsiyani topshirgan tinglovchilarga “Operatsion hamshira” yo‘nalishi bo‘yicha 216 kredit ixtisoslashtirishdan o‘tganligi haqida Davlat talablari namunasidagi sertifikat taqdim etiladi.

2. REJALASHTIRILAYOTGAN TA'LIM NATIJALARI

2.1. Rejalashtirilayotgan ta'lim natijalaridan so'ng

takomillashtirilishi (yangilanishi) lozim bo‘lgan kasbiy kompetensiyalar:

- tinglovchining fikrlash, tahlil va sintez qilish, jamoa bilan ishlash va uni boshqarish, intizomlilik, boshlagan ishini mantiqiy yakuniga yetkazishga tayyorligini rivojlantiradi;
- o‘z-o‘zini baholash, tanqidiy tahlil qilish va to‘g‘ri qarorlarni qabul qilish, aholi orasida tibbiy madaniyat, sog‘lom turmush tarzi, kasallik rivojlanishining oldini olish borasida profilaktik sanitariya targ‘ibot tadbirlarni olib borish, sog‘lom turmush tarzi ko‘nikmalarini shakllantirishda innovatsion texnologiyalarni keng tadbiq etish;
- hamkasblar va kichik tibbiy xodimlar bilan muloqotda tibbiy faoliyatning ahloqiy va deontologik jihatlarini amalga oshirishga tayyorligi va amalga oshirishi;
- intizomiy, ma‘muriy, fuqarolik, jinoiy javobgarlikni amalga oshirayotganda tibbiy xatolarning oldini olish bo‘yicha o‘z faoliyati natijalarini tahlil qilish tayyorligi va amalga oshirishi;
- shaxsiy kompyuter texnologiyalari, turli manbalardan ma‘lumot olish, global kompyuter tarmoqlarida ma‘lumotlar bilan ishlash imkoniyati va istagi kengayadi;
- kasbiy muammolarni hal qilishda zamonaviy axborot texnologiyalarining imkoniyatlaridan foydalanish;
- tibbiy-ijtimoiy va hamkorlik faoliyatini olib borish, kelishmovchiliklarni hal etish, hamkasabalar, patsiyentlar va ularning yaqinlari bilan to‘g‘ri muloqot qilish;
- diagnostik tekshiruvlarda foydalaniladigan zamonaviy tibbiy va texnik jihozlarni to‘g‘ri qo‘llash;
- operatsion xamshira vazifalari bo‘yicha bilimlari yangilanadi;
- operatsion hamshira ishi faoliyati va lavozimlik burchlari haqida to‘liq ma‘lumotga ega bo‘ladi;
- operatsiya xonasining meyoriy jihozlanishi borasida bilimlarga ega bo‘ladi;
- operatsiya xonasiga tegishli texnika xavfsizligi qoidalariga amal qilish ko‘nikmalariga ega bo‘ladi;
- operatsion hamshiraning operatsiyaga tayyorlanishi, qo‘llarga xirurgik ishlov berishi, operatsiyadan oldingi va operatsiyadan keyingi davrlarda bemorlarni kuzatish;
- operatsiya turlariga ko‘ra xirurgik asboblarni yig‘ish, operatsiya xonasida asbob uskunalarning hisobini to‘g‘ri olib borish, ularni to‘g‘ri saqlash va yaroqlilik muddatini uzaytirish;
- operatsiya jarayonida sarf qilinadigan bog‘lov va tikuv anjomlari, dori-darmonlarning hisob-kitobini to‘g‘ri olib borish;
- yuklatilgan vazifalarni samarali bajarish uchun ish joyini talab darajasida ta‘minlash va o‘rnatilgan tartibda tibbiy hujjatlarni yurita olish;
- zamonaviy tibbiy jihozlarni ishlatish, texnik ishlov berish va ishlatishni tashkil etish vazifalari takomillashadi.

3.0. DASTUR MAZMUNI

3.1. “Operatsion hamshira” 216 kredit ixtisoslashtirish kursi dasturi o‘quv rejasi

№	Modul va mavzular nomi	Kredit	Auditoriya mashg‘ulotlari			Attestatsiya
			Nazariy mashg‘ulot	Amaliy mashg‘ulot	Seminar	
1.0	Kasbiy rivojlantirish modullari	54	30	24		
1.1	Modul: O‘zbekiston Respublikasining tibbiyot sohasidagi davlat siyosati. Tibbiyot sohasida korrupsiyaning oldini olish.	6	6			
1.2	Modul: Tibbiyotda raqamli texnologiyalar	6	2	4		

1.3	Modul: Xorijiy til.	6	2	4		
1.4	Modul: Sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar va amaldagi me'yoriy hujjatlar.	6	6			
1.5	Modul: Infeksion nazorat	6	4	2		
1.6	Modul: Sterilizatsiyada zamonaviy usullar va texnika xavfsizligi	6	2	4		
1.7	Modul: Sog'lom turmush tarzini shakllantirish mezonlari. Jismoniy faollik	6	2	4		
1.8	Modul: Favqulodda vaziyatlar va hayot uchun xavfli holatlarda birinchi yordam ko'rsatish.	12	6	6		
2.0	Mutaxassislik fan modullari	156	56	100		
2.1	Modul: Operatsiya xonasining tuzilishi va operatsiya xonasida texnika xavfsizligini ta'minlash. Operatsion hamshiraning lavozimlik burchlari.	6	4	2		
2.2	Modul: Aseptika va antiseptika. Bog'lov materiallarini tayyorlash va biksga joylashtirish.	12	4	8		
2.3	Modul: Og'riqsizlantirish va uning turlari.	6	2	4		
2.4	Modul: Xirurgik operatsiyalar. SOM (standart operatsiya muolajalari) amaliyotga samarali tadbiriq qilish. Qo'llarga xirurgik ishlov berish. Operatsiyadan oldingi va operatsiyadan keyingi davrlarda bemorlarni kuzatish.	42	14	28		
2.5.	Modul: Qon ketish, turlari. Transfuziologiya asoslari. Desmurgiya.	18	6	12		
2.6.	Modul: Shikastlanishlar va jarohatlar.	30	10	20		
2.7.	Modul: Xirurgik infeksiya. Yiringli operatsiyalardan keyin shifoxona ichi infeksiyasini oldini olish.	12	8	16		
2.8	Modul: "O'tkir qorin " sindromi. Me'da va o'n ikki barmoqli ichak yara kasalligi bemorlarni zamonaviy tekshirish usullari va davolashda hamshiralik parvarishi. Gastroplastika va me'dani bandajlash, shuntlash o'tkazish.	6	2	4		
2.9.	Modul: Urologik kasalliklarda zamonaviy tekshirish usullarini o'tkazish va davolash, buyrak transplantatsiya amaliyotidan keyin hamshiralik parvarishi.	6	2	4		
2.10.	Modul: Onkologik kasalliklar. Operatsiyadan keyingi kuzatiladigan asoratlar va bemorlarni parvarishi.	6	2	4		
2.11	Modul: Ko'z kasalliklarda zamonaviy tekshirish usullarini o'tkazish va davolashda hamshiralik parvarishi.	6	2	4		
2.12	Modul: Quloq, tomoq va burun a'zolari kasalliklarda zamonaviy tekshirish usullarini o'tkazish va davolashda hamshiralik parvarishi.	6	4	2		
3.0	Attestatsiya	6				6
	Jami:	216	86	124		6

“Operatsion hamshira” ixtisoslashtirish kursi o'quv modullarining mazmuni

1.1.Modul: O'zbekiston Respublikasining tibbiyot sohasidagi davlat siyosati.Tibbiyot sohasida korrupsiyaning oldini olish. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Bosh vazir lavozimiga nomzodni ko'rib chiqish va Vazirlar Mahkamasining yaqin va istiqbolga mo'ljallangan Harakatlar dasturi muhokamasiga bag'ishlangan yig'ilishidagi nutqida belgilab berilgan. Sog'liqni saqlash tizimidagi dasturlarni samarali va to'liq amalga oshirishdagi asosiy vazifalar.O'zbekiston Respublikasining tibbiyot sohasidagi davlat

siyosatining asosiy ustuvor yo‘nalishlari. Yangi O‘zbekiston tibbiyoti-yangicha yondashuvlar asosida transformatsiya qilinayotgan tizim. Islohotlar markazida “Inson qadri uchun” degan ezgu tamoyil ustuvor. Yurtimizda aholiga ko‘rsatilayotgan tibbiy xizmatlar sifatini jahon standartlari darajasiga olib chiqish maqsadida halqaro tajribani chuqur o‘rganish va amaliyotga samarali tatbiq etish borasida olib borilayotgan ishlar. Yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot strategiyasida tibbiyotga doir ustuvor yo‘nalishlarning mazmun-mohiyati.

“Aholi salomatligi-2030” milliy strategiyasining ustuvor yo‘nalishlari, vazifalari va asosiy indikatorlari. O‘zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida shakllangan milliy qonunchilik tizimi, davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlari hamda sog‘liqni saqlash tizimida korrupsiyaning oldini olishga qaratilgan amaliy chora-tadbirlar. Davlat siyosatining korrupsiyaga qarshi kurashishdagi asosiy yo‘nalishlari. Davlat boshqaruvi tizimini isloh qilish, davlat xizmatchilarining mas‘uliyatini oshirish, raqamlashtirish orqali inson omilini kamaytirish, ochiq ma‘lumotlar tizimini rivojlantirish va fuqarolik jamiyati institutlarining rolini kuchaytirish.

1.2. Modul Tibbiyotda raqamli texnologiyalar. Tibbiyot sohasida kompyuter texnologiyalaridan foydalanishdagi nazariy va amaliy bilimlarni egallash, tibbiy statistik ma‘lumotlarni to‘g‘ri tahlil qilish, tahlil qilingan natijalardan kelib chiqqan holda kasallikning oldini olish yoki davolash yo‘llarini aniqlash, axborot texnologiyalaridan foydalanish borasida asosiy amaliy ko‘nikmalarga ega bo‘lish.

Internet tarmog‘ida ishlash, axborot qidirish va ulardan foydalanish, tibbiyot axborot tizimlari xususiyatlari, ma‘lumotlar bazasini tashkil etish, ekspert tizimlari va axborot xavfsizligi asoslarini bilishi kerak. **“Tibbiyot informatikasi asoslari” o‘quv fanini o‘zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:**

- tibbiyot informatikasi asoslari, tushunchalari va tasavvurlarining umumiyligi;

- axborot tushunchalari va turlari. Tibbiyot masalarini yechishda informatikaning o‘rni;

hozirgi zamonda informatikaning o‘rni va roli, ma‘lumotlarni saqlash, qayta ishlash va uzatish

1.3. Modul. Xorijiy til. Ingliz tilini o‘qitishning maqsadi va vazifalari Tibbiyot xamshiralari ingliz tilini tanishtirish va tibbiyot soxasiga aloqadorligini tushuntirish xamda shu soxaga oid terminlarni o‘rganish. Ingliz tili alifbosidagi xarflar va asosiy qo‘llaniladigan terminlar. The verb “to be”, “to have” Introducing yourself. Tana a‘zolarining nomlanishi. Tibbiyotda ko‘p uchraydigan kasalliklar, kasallik belgilari xamda tibbiyot mutaxassislarining nomlarini ingliz tilidagi talaffuzini o‘rgatish. Tana a‘zolarining nomlanishi. Tibbiyotda ko‘p uchraydigan kasalliklar, kasallik belgilari xamda tibbiyot mutaxassislarining nomlarini ingliz tilidagi talaffuzini o‘rgatish. Ularni og‘zaki nutqda ishlatilishini amaliy mashqlar yordamida o‘rgatish va qo‘llash. Tibbiyot mutaxassislarining nomlarini ingliz tilidagi talaffuzini o‘rgatish. Ularni og‘zaki nutqda ishlatilishini amaliy mashqlar yordamida o‘rgatish va qo‘llash. Berilgan qo‘llanmalardan foydalangan xolda (At the doctor) mavzularida tinglovchilarni og‘zaki nutqini rivojlantirish

1.4. Modul. Sog‘liqni saqlash tizimidagi islohotlar va amaldagi me‘yoriy hujjatlar. Sog‘liqni saqlash tizimini Davlat dasturlari, sog‘liqni saqlash tizimi islohotlariga oid Prezident Farmonlari va Vazirlar Mahkamasining qarorlari. O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash tizimini isloh qilishni asosiy yo‘nalishlari. Birlamchi tibbiy sanitariya yordamini isloh qilish. Onalik va bolalikni muhofaza qilish tizimini milliy modulini yaratish. Shoshilinch tibbiy yordamni samarali va to‘liq tizimini yaratish. Aholiga ixtisoslashtirilgan tibbiy yordamni rivojlantirish. Ijtimoiy ahamiyatga ega bo‘lgan kasalliklarga qarshi kurashish chora-tadbirlarini takomillashtirish. Sog‘liqni saqlash tizimida yangi davr. Tibbiyot kadrlarini tayyorlash tizimini takomillashtirish. Respublikada epidemiologik barqarorlikka erishish va uni ushlab turish. Davlat xususiy - sheriklik va tibbiyot turizmini rivojlantirish borasida islohotlarning mazmun mohiyati. Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi modeli va davlat tibbiy sug‘urtasi mexanizmlarini Sirdaryo viloyatida joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida. O‘zbekiston Respublikasi prezidentining qarori. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 noyabrdagi “Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi modeli va davlat tibbiy sug‘urtasi mexanizmlari. Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning

yangi moduli va davlat tibbiy sug'urtasi mexanizmining huquqiy asoslari. Sog'liqni saqlash tizimidagi me'yoriy hujjatlar.

1.5. Modul. Infekcion nazorat. Infeksiya haqida tushuncha. Epidemiologiya asoslari. Infekcion nazorat, maqsad va vazifalari. Shifoxona ichi infeksiyalari profilaktikasi. SanQvaM -0342-17, SanQvaM- 0317-15. Sanitariya epidimiologiya sohasida qo'llaniladigan me'yoriy hujjatlar. Ularning maqsadi, aholi salomatligini saqlash, kasallanishlarning oldini olish, aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi sohasidagi munosabatlarni tartibga solish. Sanitariya qoida va me'yorlari bo'yicha ish olib borish. Tibbiy chiqindilarni yig'ish, saqlash va yo'q qilish.

Karantin va o'ta havfli yuqumli kasalliklar haqida umumiy ma'lumotlar. Karantin va o'ta havfli yuqumli kasalliklar guruhiga kiruvchi kasalliklar, ularning profilaktikasi. O'ta havfli yuqumli kasalliklar aniqlanganda epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar rejasi. OIV va OITS haqida tushuncha. Avariya holatlar haqida ma'lumot. Davolash profilaktika muassasalarida yuqumli kasalliklarning oldini olish va kamaytirishga qaratilgan profilaktika hamda epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar o'tkazish. SanQvaM bo'yicha joriy va mukammal tozalash o'tkazish. Qo'llarga gigienik ishlov berish usullari, texnikasi va qo'llarni yuvish tartibi.

1.6. Modul: Sterilizatsiyada zamonaviy usullar va texnika xavfsizligi.

Sterilizatsiyada zamonaviy usullar. Sterilizatsiyani olib borish xonalaridagi aseptika va antiseptika tadbirlari, ularning talab darajasida bajarilish tartib va qoidalari. Sterilizatsiya bo'limlari turlari. Zamonaviy sterilizatsiya apparatlari bilan tanishtirish va ishlash. Sterilizatsiyaning sifatini aniqlash usullari va ularni o'tkazish tartibi. Texnika xavfsizligi qoidalari va ularga amal qilish.

1.7. Modul: Sog'lom turmush tarzini shakllantirish mezonlari. Jismoniy faollik. Sog'lom turmush tarzini tashkil etish asoslari. Sog'lom turmush tarzini shakllantirishda maqsadli guruhlar bilan ishlash. Atrof muhit va ekologik omillarning salomatlikka ta'siri, to'g'ri ovqatlanish prinsiplari, kun tartibini to'g'ri tashkil etish, jismoniy faollik va chiniqishning salomatlikdagi ahamiyati, zararli odatlarning organizmga ta'siri, tibbiy ko'riklarni tashkil etish va aholini jalb etish.

1.8. Modul. Favqulodda vaziyatlar va hayot uchun xavfli holatlarda birinchi yordam ko'rsatish. Favqulotda vaziyatlar haqida tushuncha. Favqulotda vaziyatlar tasnifi, uning turlari, kelib chiqish sabablari, manbalari. Jabrlanuvchilarni saralash tartibi. Tibbiy saralash (trijaj usuli) va evakuatsiya qilish. Jabrlanuvchini ahvolini baholash, asosiy hayotiy ko'rsatkichlarni (nafas, puls, ong, AD) aniqlash. Birlamchi tekshiruv (ABC algoritmi). Bemor uchun zarur vaziyatni yaratish. Terminal holat. Terminal holat bosqichlari. Terminal holat bosqichlari. Klinik va biologik o'lim belgilari. CPR – yurak-o'pka reanimatsiyasining nazariy asoslari. Kattalar va bolalarda yurak massaji va sun'iy nafas berishni o'tkazish algoritmi. Tez tibbiy yordam chaqirish tartibi. Travmalar va o'tkir holatlarda birinchi yordam ko'rsatish tamoillari. Qon ketish turlari va jgut qo'yish. Sinish, chiqish, immobilizatsiya. Shok holati. Kuyish, cho'kish sovuq va issiqlik urishi. Transportirovka qoidalari.

2.1. Modul. Operatsiya xonasining tuzilishi va operatsiya xonasida texnika xavfsizligini ta'minlash. Operatsion hamshiraning lavozimlik burchlari.

O'zbekiston Respublikasi SSV tomonidan chiqarilgan mutaxassislikka oid buyruqlar va ular asosida ishlash. Operatsion blok tarkibi. Operatsion blok zonalari va unga qo'yiladigan talablar. Operatsiya xonasining asosiy asbob-uskunalari. Elektr, issiq va sovuq suv, oqava suvlari tarmoqlari bilan ta'minlanishning ahamiyati. Kislород bilan ta'minlovchi markazlashgan tarmoqlar. Havo almashtiruvchi uskunalari. Operatsion blok germetikligi. Bakteriotsid lampalardan foydalanish. Operatsion blokda shifoxona ichi infeksiyalari profilaktikasi. Operatsiya xonasida texnika xavfsizligini ta'minlash. Tibbiy asboblarning yerga ulanganligini ta'minlash. Elektr asboblari ulangan tarmoqlarning yopiq bo'lishini taminlash. Operatsion hamshiraning ish jarayoni. Operatsiya xonasida asbob uskunalarining hisobini to'g'ri olib borish, ularni to'g'ri saqlash va yaroqlilik muddatini uzaytirish. Operatsiya jarayonida sarf qilinadigan bog'lov va tikuv anjomlari, dori-darmonlarning hisob-kitobini to'g'ri olib borish. Operatsiya jarayonida ishlatiladigan makropreparatlarni gistologik tekshiruvlarga jo'natish va natijasi olish tartibi.

2.2. Modul. Aseptika va antiseptika. Bog'lov materiallarini tayyorlash va biksga joylashtirish.

Aseptika va sterilizatsiya. Sterilizatsiyaning zamonaviy usullari. Avtoklavlash. Bog'lov materiallari va ularni tayyorlash meyorlari. Biksga bog'lov materiallarini joylash usullari. Kimyoviy vositalar yordamida kesadigan, optik asboblar, chok materiallarini sterilizatsiya qilish usullari. Qo'llarni operatsiyaga tayyorlash usullari. Operatsion maydonni tayyorlash. Infeksiya. Yiringli jarayon chaqiruvchi mikroblar. Infeksiyaning organizmga tushish yo'llari. Endogen va ekzogen infeksiya, ularning profilaktikasi. Antiseptika va uning usullari. Antiseptik vositalar, turlari va ularning qo'llanilishi. Antiseptik moddalar qo'llanilganda kuzatilishi mumkin bo'lgan asoratlar.

2.3. Modul. Og'riqsizlantirish va uning turlari.

Og'riq va og'riqsizlantirish haqida tushuncha. Og'riqsizlantirish turlari. Umumiy og'riqsizlantirish (narkoz). Narkoz turlari (ingalyatsion va noingalyatsion), bosqichlari va darajalari. Umumiy og'riqsizlantirishda qo'llaniladigan narkotik preparatlar va ularning xossalari. Ingalyatsion narkoz uchun niqoblar, apparatlar va ular yordamida narkoz berish texnikasi. Ingalyatsion narkozda yuz beradigan asoratlar va ularning profilaktikasi. Ingalyatsion narkozga ko'rsatma va moneliklar. Bemorni narkozga tayyorlash (premedikatsiya). Intubatsion narkoz va uning afzalliklari. Noingalyatsion narkoz va uning turlari. Sun'iy gipotermiya. Sun'iy qon aylanishi tizimi. Mahalliy og'riqsizlantirish, uning turlari (sovutish, namlash, infiltratsion, futlyar, o'tkazuvchi yo'llar, vena ichi va arteriya ichi, suyak ichi, peridural va orqa miya) va ularda qo'llaniladigan preparatlar. Mahalliy anesteziyada kuzatiladigan asoratlar va ularda shoshilinch yordam ko'rsatish. Umumiy va mahalliy og'riqsizlantirishdan keyin bemorlarni parvarish qilish.

2.4. Modul. Xirurgik operatsiyalar. SOM (standart operatsiya muolajalari) amaliyotga samarali tadbiriq qilish. Qo'llarga xirurgik ishlov berish. Operatsiyadan oldingi va operatsiyadan keyingi davrlarda bemorlarni kuzatish.

Operatsiya to'g'risida tushuncha, ularning turlari. Operatsiyadan oldingi davr. Bemorlarni rejali operatsiyaga tayyorlash. Yoshi ulg'aygan va keksa yoshli bemorlarni operatsiyaga tayyorlash xususiyatlari. Holsizlangan bemorni operatsiyaga tayyorlash. Bolalarni operatsiyaga tayyorlash xususiyatlari. Bemorlarni shoshilinch operatsiyaga tayyorlash. Bemorlarni operatsiya xonasiga transportirovka qilish. Xirurgik operatsiya bosqichlari. Qo'llarni yuqumsizlantirish usullari. Operatsion hamshiraning operatsiyaga tayyorlanishi. Qo'llarga xirurgik ishlov berish. Qo'llarga oqar suvda sovun bilan ishlov berish (40-60 sek). Qo'llarga gigiyenik ishlov berish (20-30 sek). Qo'llarni antiseptik vosita yordamida yuqumsizlantirish (90-180 sek). Steril qo'lqoplarni kiyish va yechish tartibi. Operatsiya hamshirasini steril xalat kiyish tartibi. Umumiy va maxsus xirurgik asboblar. Operatsiya turiga ko'ra xirurgik asboblarni to'plash. Xirurgik asboblar stolini tayyorlash texnikasi. Operatsiya brigadasi, uning tarkibi. Operatsiya hamshirasini brigada a'zolarining qo'llariga xirurgik ishlov berishini nazorati. Steril xalat va qo'lqoplarni xirurgik brigada a'zolariga kiydirish tartibi. Bemorlarni operatsiya stolidagi vaziyatlari. Operatsiya vaqtida brigada a'zolarining turadigan joyi. Asboblar va bog'lov materiallarini xirurgga uzatish texnikasi. Chok materiallari, ularning turlari, nomlari va ishlatilishi. Xirurgik ignalar, ularning turlari, nomlari va ishlatilishi. Asboblarni uzatayotganda yo'l qo'yilishi mumkin bo'lgan xatoliklar. Ishlatilgan asboblar va bog'lov materiallarini hisobini yuritish tartibi. Ishlatilgan asboblarni sterilizatsiyaga tayyorlash. Operatsiyadan keyingi davr. Operatsiya xonasini tozalash usullari. Operatsiyadan keyingi davrda bemorlarni kuzatish va parvarish qilish, kuzatiladigan erta va kechki asoratlar, ularning profilaktikasi. Choklarni qoldirish muddatlari va olish texnikasi. Operatsiyadan keyin kuzatiladigan asoratlar. Terminal holat bosqichlari, belgilari. Yurak-o'pka reanimatsiyasining bosqich va tadbirlari.

2.5. Modul. Qon ketishi. Qon ketish turlari. Transfuziologiya asoslari. Desmurgiya.

Qon ketish tushunchasi, tasnifi, turlari, belgilari, darajalari. O'tkir qon ketish belgilari. Qon ketishini vaqtinchalik to'xtatish usullari: qon tomirni bosish, jgut solish, bo'g'imdan bukish, bosib turuvchi bog'lam qo'yish, arteriya o'zanini barmoq bilan bosish, qonayotgan tomirga qisqich qo'yish, jarohatni tamponlash. Qon ketishini uzil-kesil to'xtatish usullari: mexanik, fizik,

kimyoviy, biologik. Qon yo‘qotgan bemorlarni ahvolini baholash. Turli etiologiyali qon ketishlarda hamshira tashxisi, uchraydigan asoratlar, birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish. Infuziya va transfuziya. Qon quyish usullari. Bemorni qon quyishga tayyorlash. Qonni vaakumli sistema orqali olish. Bemorga qon quyilgandan keyin hamshira parvarishi. Veneseksiya va venepunksiya. Infuziya o‘tkazish uchun jihozlar. Ampuladan dori vositasini olish. Periferik venalar kateterizatsiyasini o‘tkazish texnikasi. Vena ichi inyeksiyasini o‘tkazish. Tayyorlangan infuzion suyuqlikni kateter orqali yuborish. Qon preparatlari va qon o‘rnini bosuvchi suyuqliklar. Qon quyishda uchraydigan xatoliklar. Asoratlar va ularni oldini olish. Gemokontakt infeksiya, OIV/OITS haqida tushuncha va tibbiyot hodimlarini ulardan himoyalaniishi. Desmurgiya haqida tushuncha. Bog‘lam turlari. Bog‘lam qo‘yish qoidalari. Bog‘lov materiallarni mahkamlash usullari. Turli xil bog‘lov materiallari va ularni mahkamlash usullari (yelimli, leykoplastirli, elastik bintlarni qo‘llash). Tananing turli sohalariga (boshga, bo‘yinga, ko‘krak va qorin sohasiga, oyoq-qo‘llarga, oraliqqa) bintli bog‘lamlarni har xil ko‘rinishlarda bog‘lash. Qattiq bog‘lamlarni qo‘yish qoidalari. Gips sifatini aniqlash, gipsli bint, gipsli longetalar tayyorlash va ularni yechish. Qattiq bog‘lamlarning zamonaviy turlari.

2.6. Modul. Shikastlanishlar va jarohatlar.

Shikastlar haqida tushuncha. Shikastlar tasnifi. Yumshoq to‘qima shikastlari. Suyaklar sinishi va chiqishi. Qo‘l-oyoq kasalliklari va shikastlarida operatsiya uchun asboblar to‘plash. Kalla-miya, ko‘krak qafasi, umurtqa pog‘onasi va chanoq suyaklari shikastlari. Mahalliy belgilari. Birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish xususiyatlari. Transport immobilizatsiyasi. Bemorlarni tekshirish va davolashning zamonaviy usullari. Turli etiologiyali kalla-miya shikastlari va kasalliklari operatsiyalari uchun asboblar to‘plami. Ko‘krak qafasi a‘zolari, bo‘yin shikastlari va kasalliklari operatsiyalari uchun asbob-anjomlarni to‘plash. Umurtqa pog‘onasi va chanoq suyaklari shikastlari va kasalliklari uchun qo‘llaniladigan asboblarni to‘plash. Bemorlarni parvarish qilish xususiyatlari. Jarohatlar haqida tushuncha, turlari, belgilari, davosi, bitishi. Jarohatlarni davolash. Infeksiya tushgan va yiringli jarohatlarni davolash. Jarohatga bog‘lam qo‘yish usullari va texnikasi. Choklarni qo‘yish va olish. Mishel chegalarini qo‘yish. Qoqshol, gazli gangrena, quturish kasalliklarini oldini olish va hamshiralik parvarishi. Kuyish. Sovuq olish. Elektrotravma. Birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish, transportirovka qilish, davolashning zamonaviy usullari, bemorlarni parvarish qilish xususiyatlari.

2.7. Modul. Xirurgik infeksiya. Yiringli operatsiyalardan keyin kasalxonada ichi infeksiyasini oldini olish.

Xirurgik infeksiya tasnifi, tarqalish yo‘llari. Yallig‘lanishning asosiy mahalliy belgilari. Mahalliy va umumiy xirurgik infeksiyalarning kelib chiqish sabablari, klinik belgilari, tekshirish, davolash va parvarishlashning o‘ziga xos xususiyatlari. O‘tkir va surunkali xirurgik infeksiyalar, ularning klinik belgilari. Bemorlarni tekshirish, davolash va parvarish qilish xususiyatlari. Mahalliy xirurgik infeksiyon kasalliklar: furunkul, karbunkul, abscess, flegmona, gidradenit, saramas. Umumiy xirurgik infeksiyon kasalliklar: sepsis, gazli gangrena, qoqshol. Operatsiya xonasida shifoxona ichi infeksiyalari profilaktikasi bo‘yicha tadbirlar.

2.8. Modul. "O‘tkir qorin og‘rig‘i" sindromi. Me‘da va o‘n ikki barmoqli ichak yara kasalligi bemorlarni zamonaviy tekshirish usullari va davolashda hamshiralik parvarishi. Gastroplastika va me‘dani bandajlash, shuntlash o‘tkazish.

"O‘tkir qorin og‘rig‘i" sabablari, klinik belgilari, bemorlarni zamonaviy tekshirish usullari, birinchi tibbiy yordam, bemorni kasalxonaga transportirovka qilish. Operatsiyalardan keyingi erta va kechki asoratlarda bemorlarni parvarish qilish xususiyatlari. Qorin bo‘shlig‘i a‘zolarining ochiq va yopiq shikastlari, klinik belgilari, birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish, kasalxonaga transportirovka qilish. Qorin bo‘shlig‘i a‘zolarining o‘tkir yallig‘lanish kasalliklari sabablari, klinik belgilari, differensial diagnostikasi, tekshirish va davolashning zamonaviy usullari. Bemorni shoshilinch operatsiyaga tayyorlash. Bariatriya, me‘dani bandajlash, shuntlash operatsiya uchun ko‘rsatma va moneliklar. Operatsiyadan keyingi davrda hamshiralik parvarishini olib borish va asoratlarni oldini olish. O‘t yo‘llari va o‘t pufagi, appenditsit kasalliklarida zamonaviy tekshirish usullariga tayyorlash,

shoshilinch yordam ko'rsatish. Dinamik va mexanik ichak tutilish turlari, sabablari, klinik belgilari, zamonaviy tekshirish usullari va davolash. Me'da va 12-barmoq ichak yarasining asoratlari. To'g'ri ichak kasalliklarining klinik belgilari, tekshirish usullari, bemorlarni operatsiyaga tayyorlash va operatsiyadan keyingi davrda hamshiralik parvarishini olib borish. "O'tkir qorin og'rig'i" bilan kasallangan bemorlarni parvarish qilish va ovqatlantirish xususiyatlari. Proktologik kasalliklarda zamonaviy tekshirish usullari, shoshilinch yordam ko'rsatish va hamshiralik parvarishi

2.9. Modul. Urologik kasalliklarda zamonaviy tekshirish usullarini o'tkazish va davolash, buyrak transplantatsiya amaliyotidan keyin hamshiralik parvarish.

Urologik kasalliklarni etiologiyasi, klinik belgilari, shoshilinch yordam ko'rsatish. Qovuq va siydik chiqarish kanalining tug'ma nuqsonlari. Buyraklarning ochiq va yopiq shikastlari. Buyrak o'smalari. Qovuq va prostata bezi kasalliklari. Buyrak-tosh kasalligi. O'tkir siydik tutilishning sabablari, klinik belgilari, birinchi tibbiy yordam. Jinsiy olat kasalliklari. Klinik belgilari. Tashxislash. Bemorlarni tekshirishning zamonaviy usullari (ultratovushli tekshirish, multiskaner kompyuter tomografiya, rentgenografiya, endoskopiya)ga tayyorlash. Qovuq va siydik chiqarish kanalining tug'ma nuqsonlari, buyrak shikastlari va kasalliklari operatsiyalarida asbob-anjomlar to'plami. Qovuq va prostata bezi kasalliklari operatsiyalarida asbob-anjomlar to'plami. Urologik bemorlarni parvarish qilish xususiyatlari.

2.10. Modul. Onkologik kasalliklar. Operatsiyadan keyingi kuzatiladigan asoratlar va bemorlarni parvarishi.

O'smalar. Xavfli va xavfsiz o'smalar haqida tushuncha. Onkologik bemorlarni turli zamonaviy laborator diagnostik tekshiruvlarga tayyorlash: UTT, endoskopik, rentgenologik tekshiruvlar, pozitron-emission tomografiya (PET), magnit-rezonans tomografiya (MRT), sitologik va gistologik tekshiruvlar. Onkologik bemorlarni davolash tamoyillari. Onkologik kasalliklar operatsiyalarida asbob-anjomlar to'plami. Onkologik bemorlarni parvarish qilish xususiyatlari. Hamshira deontologiyasi.

2.11. Modul. Ko'z kasalliklarda zamonaviy tekshirish usullarini o'tkazish va davolashda hamshiralik parvarishi.

Kasalxona va ambulatoriya sharoitida oftalmologik yordamni tashkil etilishi. Ko'rish a'zolari va ko'zning qo'shimcha qismlari kasalliklari haqida umumiy tushuncha. Bemorlarni zamonaviy tekshirish usullariga tayyorlash. Ko'z soqqasining mexanik jarohatlari, kimyoviy, termik, elektr ta'siridan kuyishida shoshilinch yordam ko'rsatish. Bemorlarni turli oftalmologik operatsiyalarga tayyorlash. Ko'z kasalliklarida hamshiralik parvarishini olib borish.

2.12. Modul. Quloq, tomoq va burun a'zolari kasalliklarda zamonaviy tekshirish usullarini o'tkazish va davolashda hamshiralik parvarishi.

Otorinolingolik kasalliklarining kelib chiqish sabablari, klinik belgilari, rivojlanishi, ularning organizmning boshqa a'zolari bilan bog'liqligi, asoratlari. Bemorlarni zamonaviy tekshirish va davolash usullari. Otorinolingolik kasalliklari bilan kasallangan bemorlarda xamshiralik parvarishini olib borish. Burun va yondosh bo'shliqlari kasalliklarini tekshirish va davolash usullari. Burun-halqum, og'iz-halqum, halqum-hiqildoq kasalliklari sabablari, klinik belgilari, tekshirish usullari, zamonaviy dori vositalarini qo'llash usullari va hamshiralik parvarishi. Tashqi, o'rta va ichki quloq kasalliklari haqida tushuncha. Tashqi, o'rta va ichki quloq kasalliklarini tekshirish usullarida ishlatiladigan zamonaviy asbob-uskunalar, bemorlarni davolash va hamshiralik parvarishini olib borish. Halqum va xiqildoq kasalliklarini tekshirishning zamonaviy usullari, bemorlarni davolash va hamshiralik parvarishini olib borish.

4. DASTURNI AMALGA OSHIRISHNING TASHKILY-PEDAGOGIK TA'MINOTI

4.1. O'quv bazalari:

Respublika o'rta tibbiyot va farmatsevtika xodimlari malakasini oshirish va ularni ixtisoslashtirish markazi Shifokorlar ko'chasi-2, 14-uy, davolash profilaktika muassasalari qoshidagi o'quv bazalari.

Amaliyot bazasi: davolash profilaktika muassasalari qoshidagi o'quv bazalari.

4.2. Mashg'ulotlarni o'tkazish uchun zarur jihozlar ro'yxati:

Modul bo'yicha dars olib borish uchun nazariy, amaliy va seminar darslar o'tiladigan o'quv auditoriyalari.

Multimediali jamlanma: slaydlar to'plami bo'lgan rrt ko'rinishli ma'ruzalar, SD diskda ko'rgazma materiallar, ekran, videofilmlar.

Klinik amaliy ko'nikmalarni mustahkamlash trening-o'quv xonasi mulyaj, fantom v.b jihozlar.

Mavzular bo'yicha turli jadvallar, tasviriy ko'rgazma va qo'llanmalar. Mulyajlar. Videofilmlar.

4.3. ADABIYOTLAR RUYXATI:

4.3.1. Qonunchilik va meyoriy-huquqiy xujjatlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 6 maydagi "Tibbiyot va farmatsevtika ta'limi va ilm-fani tizimini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ- 4310-son qarori.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 7 apreldagi "Tibbiy-sanitariya sohasida kadrlarni tayyorlash va yanada uzluksiz kasbiy rivojlantirishning mutlaqo yangi tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ 4666-sonli qarori.

3. " Yuqumli bo'lmagan kasalliklarning profilaktikasini, sog'lom turmush tarzini qo'llab-quvvatlash va aholining jismoniy faolligi darajasini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi Qarori PQ 4063 18.12.2018 yil.

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 10 noyabrdagi "Aholining sog'lom ovqatlanishini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ 4887-sonli qarori.

5. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2020 yil 15 iyundagi 160-sonli "Tibbiy-sanitariya va farmatsevtika kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini tashkil etish bo'yicha meyoriy xujjatlarni yanada takomillashtirish to'g'risidagi" buyrug'i.

6. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining meyoriy hujjatlari.

7. SanQvaM № 0342/17 -10 yanvar 2017 yil.

4.3.2. Tavsiya etilgan adabiyotlar:

1. V.YE.Avakov, O.V. Churilova, A.M.Sharipov: "Rukovodstvo po okazaniyu pervoy neotlojnoy dovrachebnoy pomoshi." 2010 g.

2. Y.Allayorov, Y.Tojiboyev: "Favqulotda vaziyatlarda tez tibbiy yordam asoslari". 2007 y. Toshkent.

3. Avtoklavlash va sterilizatsiyalashda texnika xavfsizligi bo'yicha o'rta tibbiyot xodimlari uchun o'quv uslubiy qo'llanma. Tashkent.2009.y

4. G.M.Semenov: "Sovremenniye xirurgicheskiye instrumenti ". 2013 g.

5. N.V.Barikina, V.G.Zaryanskaya: "Sestrinskoye delo v xirurgii". 2008 g.

6. Bekmurodova M.: "Jarrohlik va reanimatsiya asoslarida hamshiralik ishi". Toshkent . "Abu Ali ibn Sino" nashiryoti, 2003 yil.

4.3.3. Elektron ta'lim resurslari:

1. O'zR Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi – www.edu.uz

2. O'zR Sog'liqni saqlash vazirligi - www.minzdrav.uz

3. Medpoisk <http://www.medpoisk.ru/>

4. Russkiy meditsinskiy server <http://www.rusmedserv.com/>

5. Meditsinskiy katalog ROS-MEDIC <http://ros-medic.ru>

6. www.adti.uz

7. <http://www.medlinks.ru>

5. YAKUNIY ATTESTATSIYA

5.1. Yakuniy attestatsiyaga qo'yiladigan talablar.

Yakuniy attestatsiya O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining 2020 yil 15 iyundagi 160-sonli buyruq 3-ilovasidagi «Tibbiy-sanitariya va farmatsevtika kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish ta'lim muassasalarida tinglovchilarning kasbiy bilim va ko'nikmalarini baholash to'g'risidagi Nizom» asosida o'tkaziladi.